

POLICENTRIKUS
VÁROSHÁLÓZATI CSOMÓPONTOK,

TÖBBPÓLUSÚ
FUNKCIONÁLIS VÁROSTÉRSÉGEK

Országos Urbanisztikai Konferencia 2013

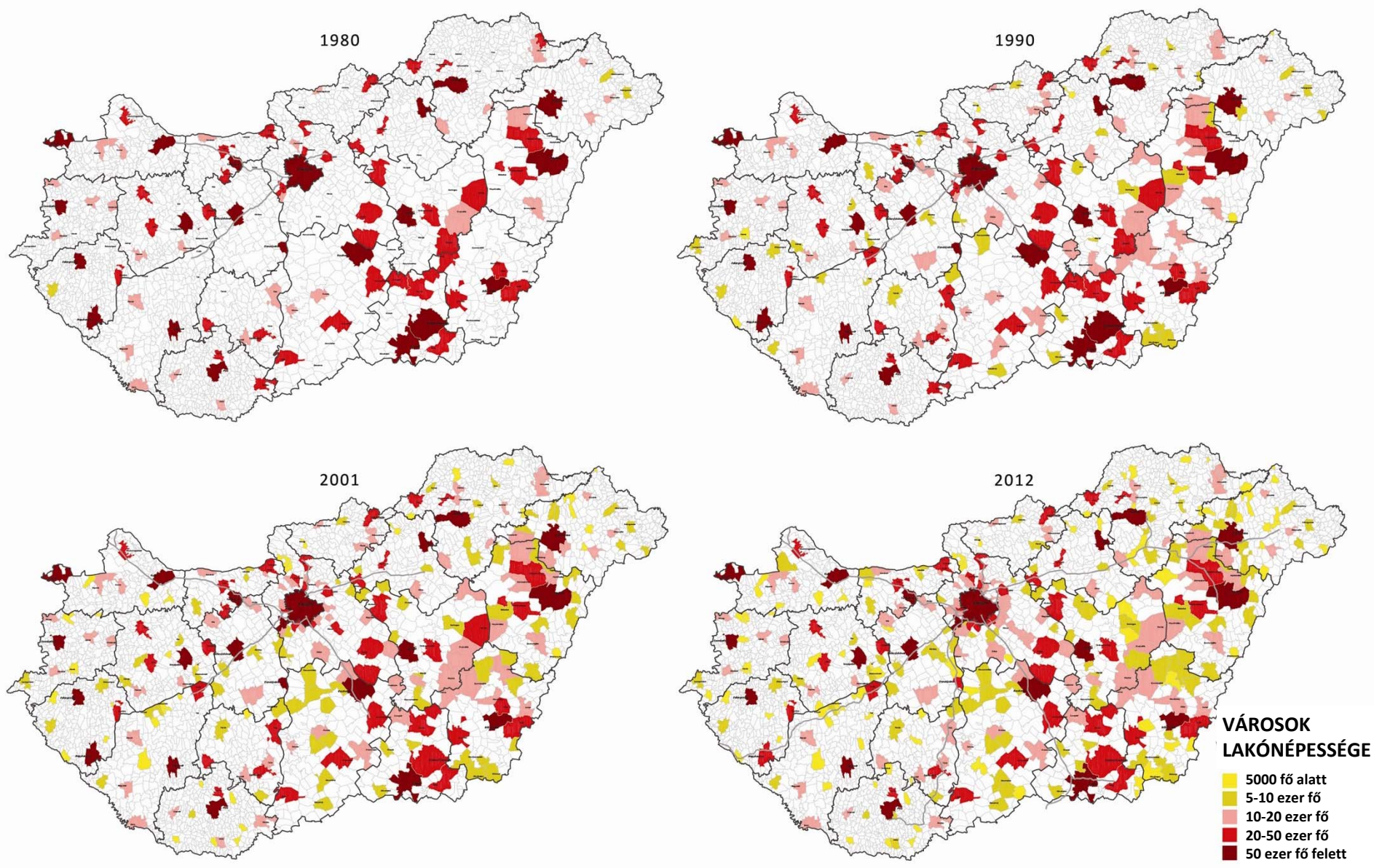
A POLICENTRIKUSSÁG ÖSZTÖNZÉSE HÁTTÉRÉBEN ÁLLÓ AXIÓMÁK

a hálózat hatékonyabb és erősebb hatású,
mint az egyes elemek külön-külön

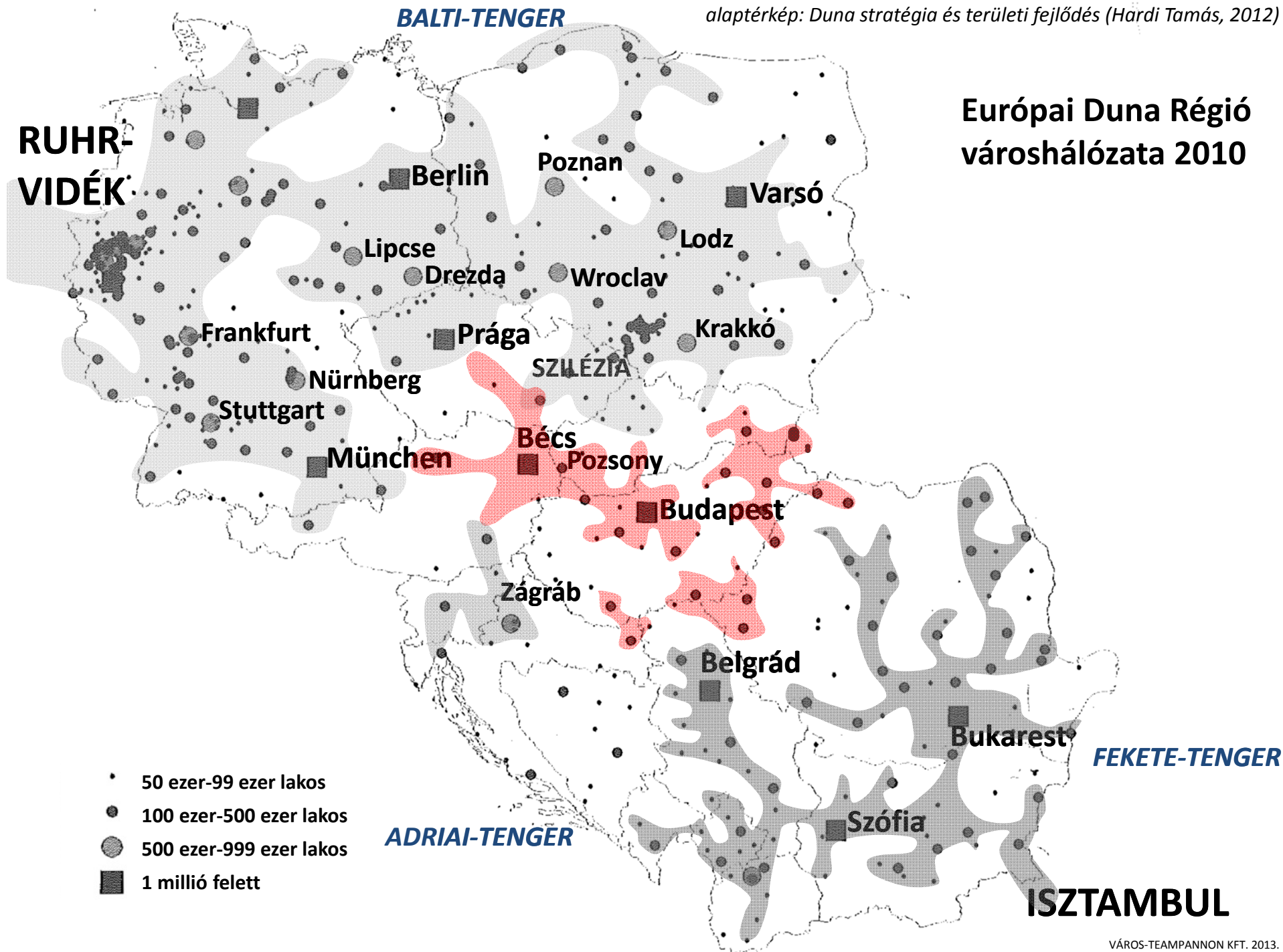
az elérhető haszon **nagyobb**, mint a hálózat
létrehozásának és működtetésének költségei

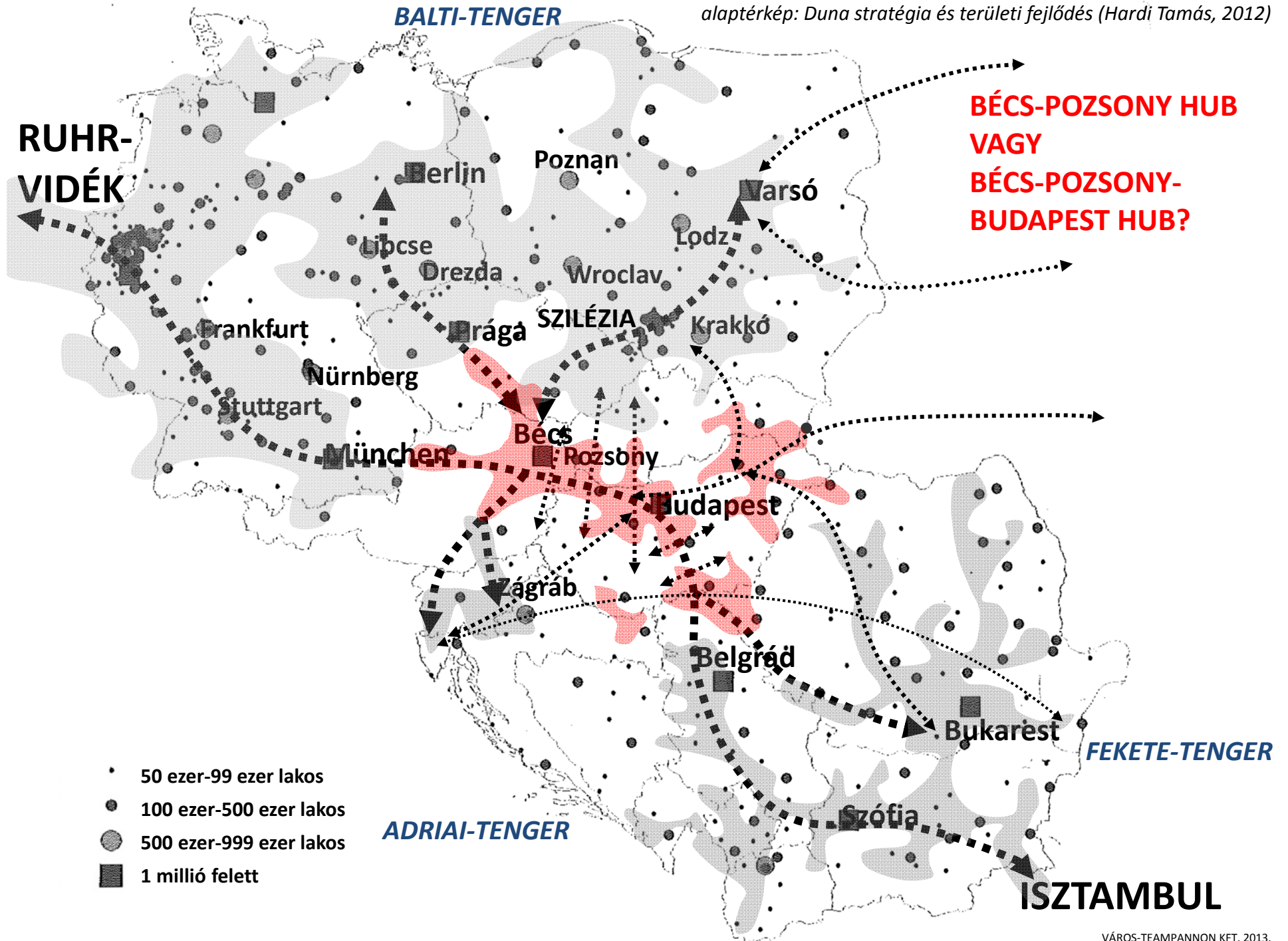
tudatos beavatkozásokkal
létrehozható, erősíthető, **az elérhető haszon fokozható**

Magyarország városhálózata és a városi népesség alakulása 1980 és 2012 között

Európai Duna Régió városhálózata 2010

Morfológia/térstruktúra

- városok nagy sűrűsége
- hálózati adottságok (elérhetőség)

Funkcionalitás

- áramlatok: agglomerációs előnyök, kritikus tömeg
- üzemeltetés: gazdaságossági előnyök, hatékonyság
- pozíciós előnyök: marketing, „erős továbbberősödik”
- vidékfejlesztési előnyök: továbbgyűrés-kisugárzás

Intézményrendszer

- politikai-igazgatási határok
- funkcionális-ágazati szerepek
- tervezési rendszerek, intézmények, mechanizmusok
- pénzügyi-adózási-finanszírozási rendszerek
- mindezek együttthatása, koherenciája, szinergiája

Hasonló súlyú szereplők nagy sűrűsége
(Kárpát-medence léptékében)

Hálózati-kapcsolati gyengeségek,
hiányosságok

Policentrikus munkaerő-piac, oktatás,
egészségügy, lakáspiac

Párhuzamos kapacitások,
rossz hatékonyság

Intézményi háttér hiánya
fölről lefelé, lentől fölfelé

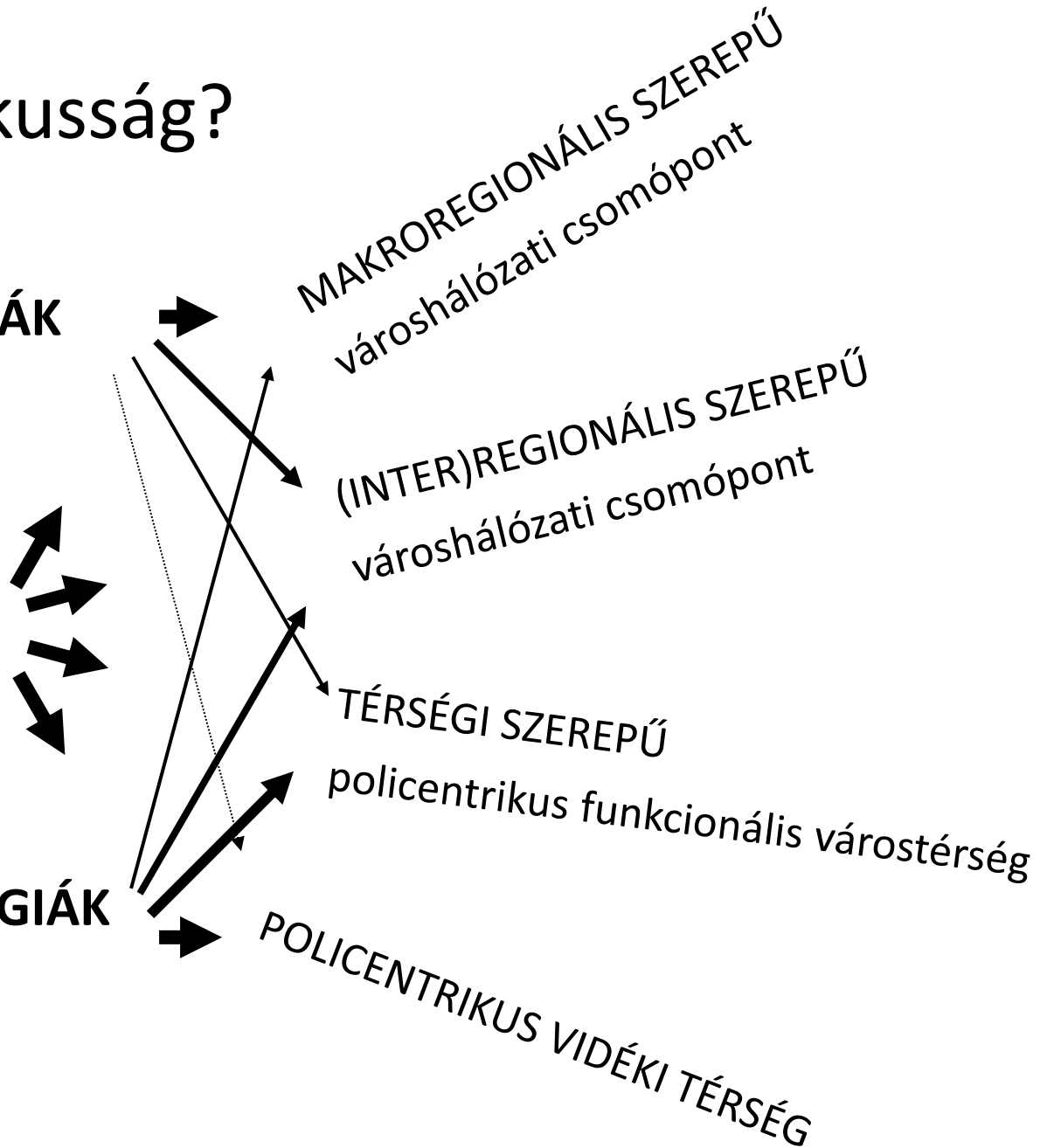
Stratégiai együttműködés hiánya
fölről-alulról

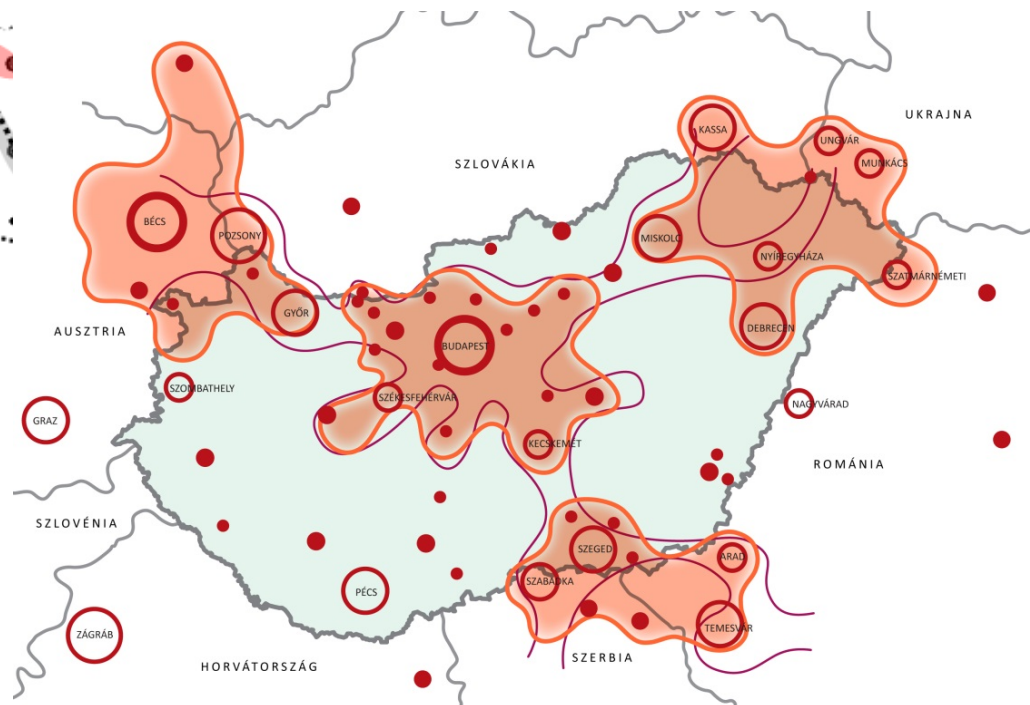
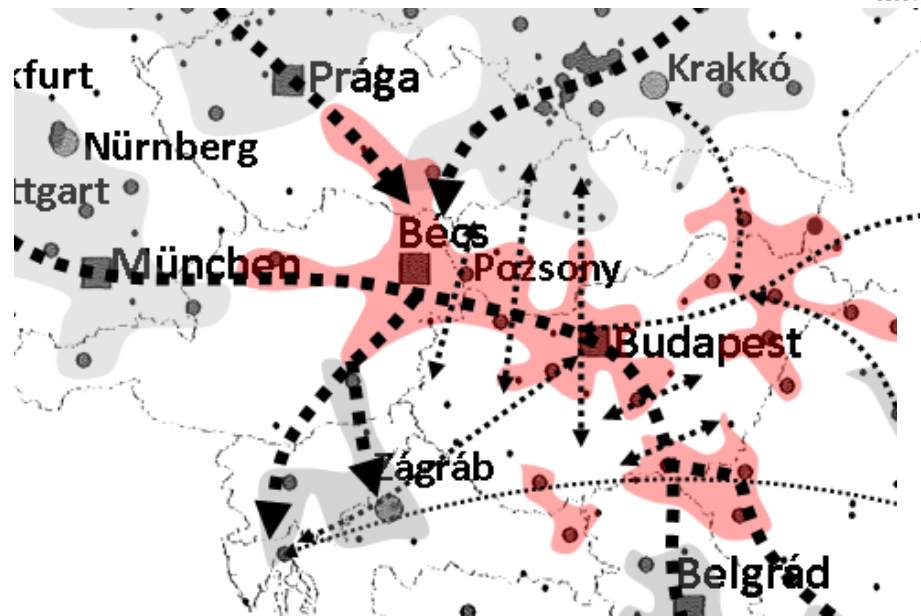
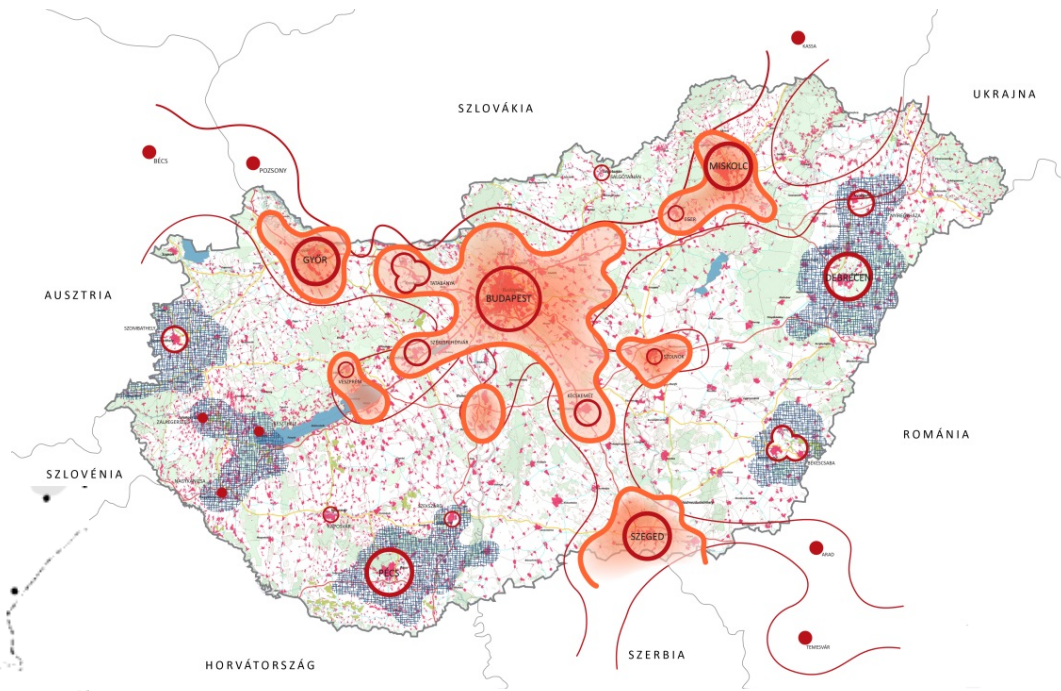
Miért policentrikusság?

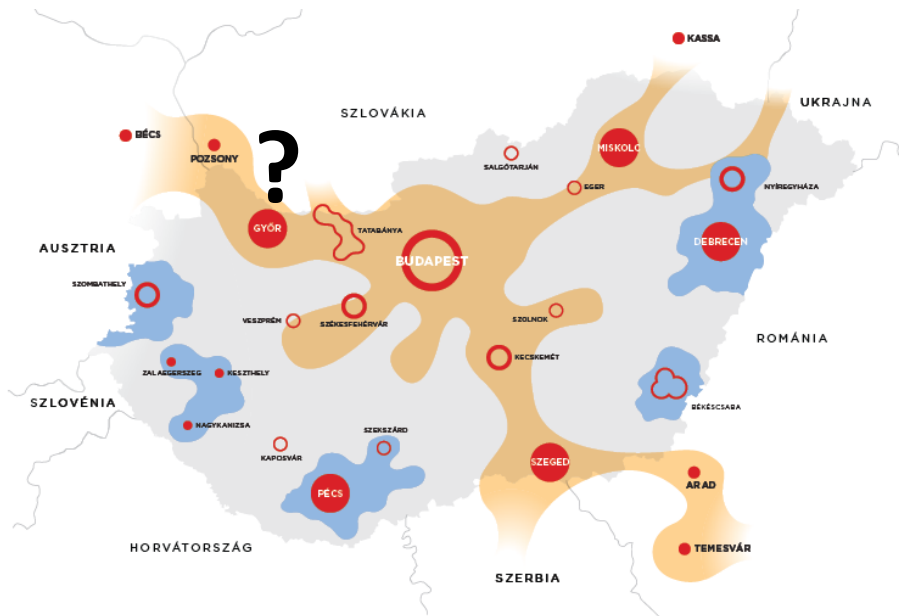
NÖVEKEDÉSI STRATÉGIÁK

**HATÉKONYSÁGI
STRATÉGIÁK**

ZSUGORODÁSI STRATÉGIÁK

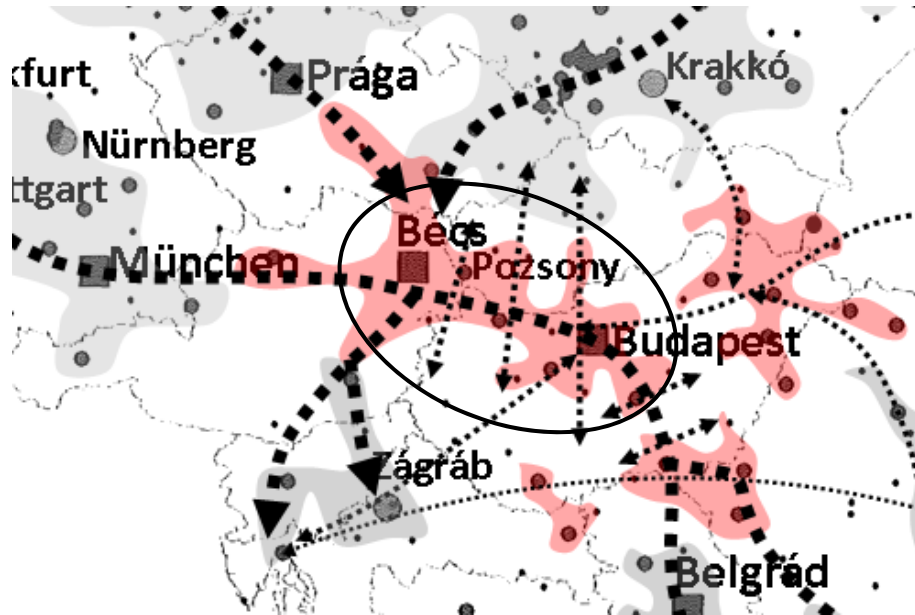

Interregionális szerepű településhálózati csomópont:

TATABÁNYA-OROSZLÁNY-TATA-KOMÁROM-
RÉVKOMÁROM ÉS TÉRSÉGE

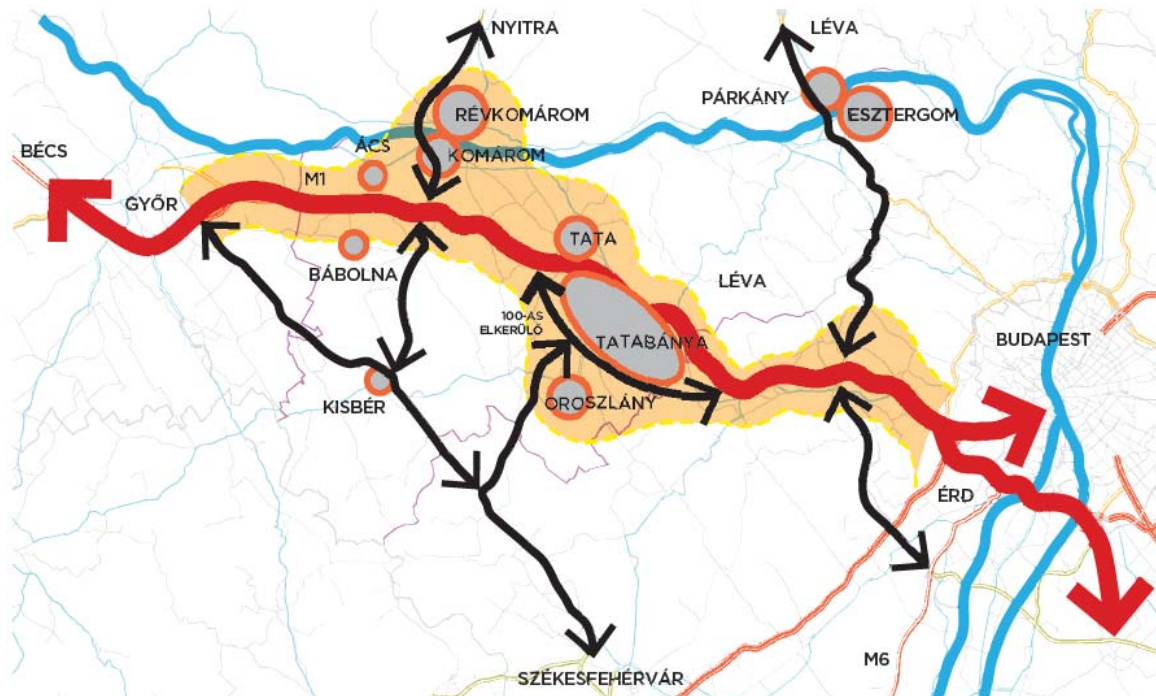
200 ezer lakosú agglomeráció:
*kritikus tömegű munkaerőpiac,
keresleti piac*

egymástól 20 km-re fekvő hiányos
funkciójú városok, zsugorodási
trend beindulása

városok közötti fokozódó verseny

Interregionális szerepű településhálózati csomópont:

TATABÁNYA-OROSZLÁNY-TATA-KOMÁROM-RÉVKOMÁROM ÉS TÉRSÉGE

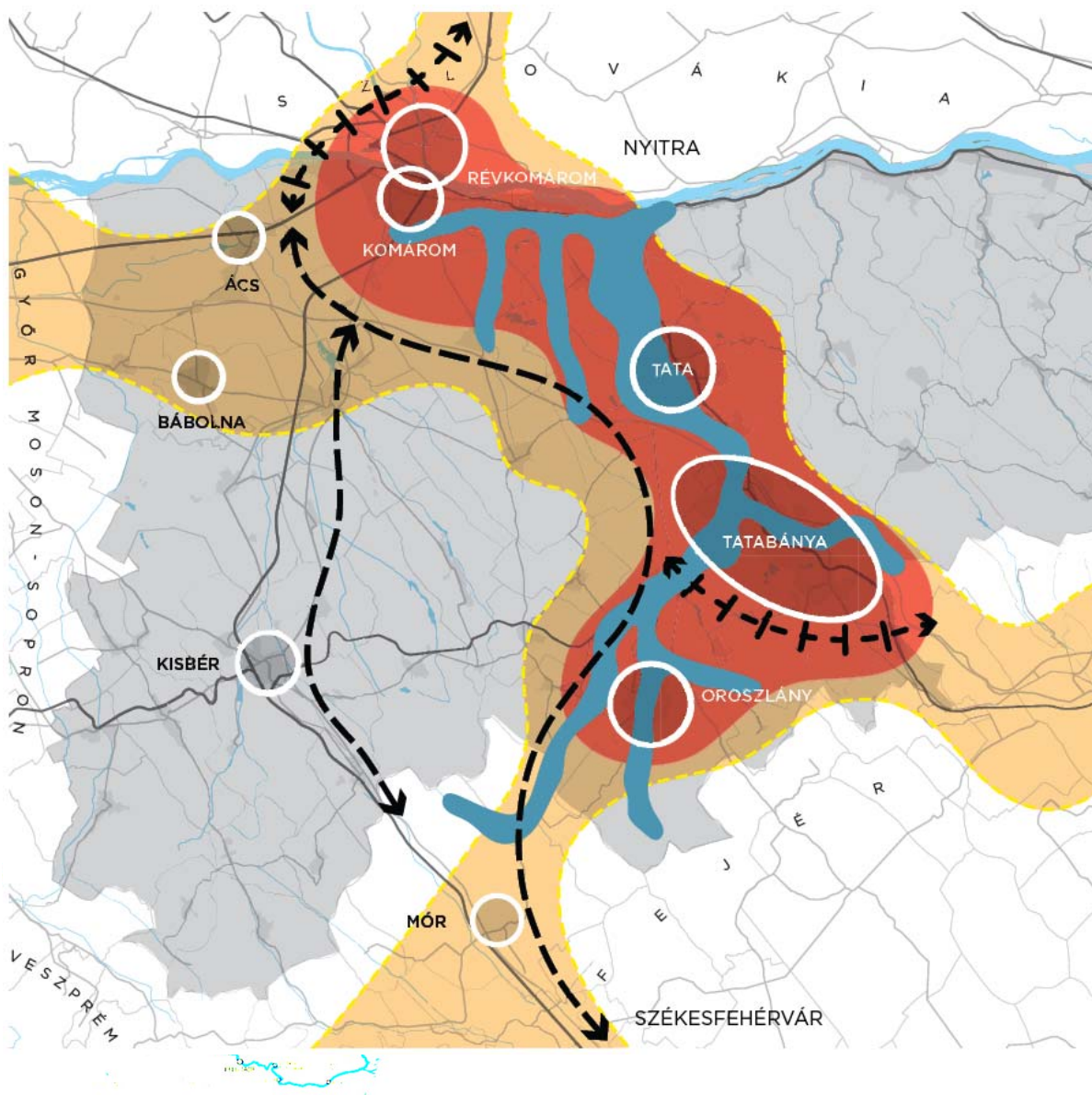
BÉCS-POZSONY HUB VAGY BÉCS-POZSONY-BUDAPEST HUB?

Országos feladatok 2020-ig

- 1) Székesfehérvár-Tatabánya-Komáromi híd-(Révkomárom-Nyitra) főúti kapcsolat (1-es főút új nyomvonal)
- 2) M1-M11-Esztergom (teherkikötő)-Párkány (kikötő, vasúti logisztikai kapacitás)-(Léva)
- 3) Oroszlány-Tatabánya-Révkomárom városhálózati csomópont
- 4) V0 megvalósítása

Interregionális szerepű településhálózati csomópont:

TATABÁNYA-OROSZLÁNY-TATA-KOMÁROM-RÉVKOMÁROM ÉS TÉRSÉGE

1. nyugati ipari-gazdasági területek (új 1-es főút)

2. elővárosi intermodális kapcsolatrendszer és részerveződő szolgáltatások

3. Által-ér régió – „Mikoviny-terv” vízgazdálkodás, tájgazdálkodás-halászat, kulturális örökség, sport, identitás-életminőség

Európai dinamikus fejlődési tengely

Által-ér völgy integrált zöldfolyosó fejlesztés

városhálózati csomópont

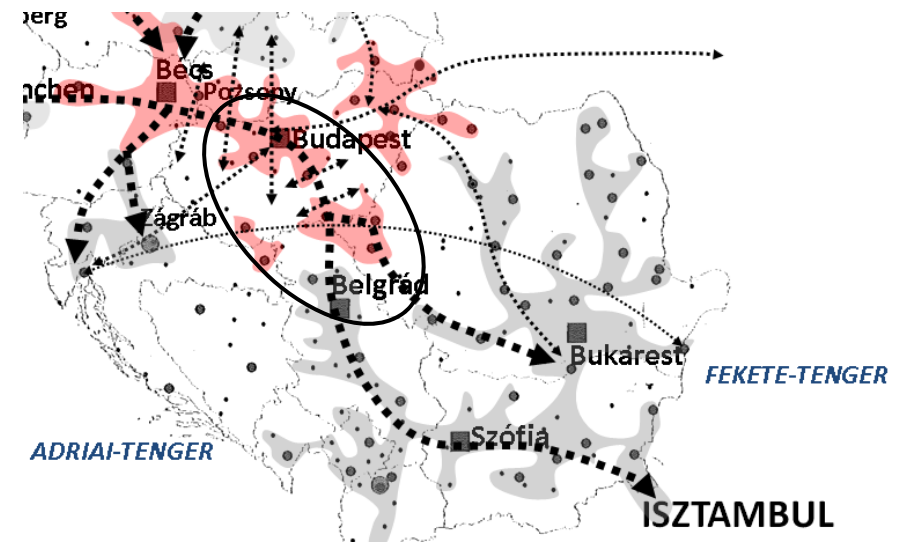
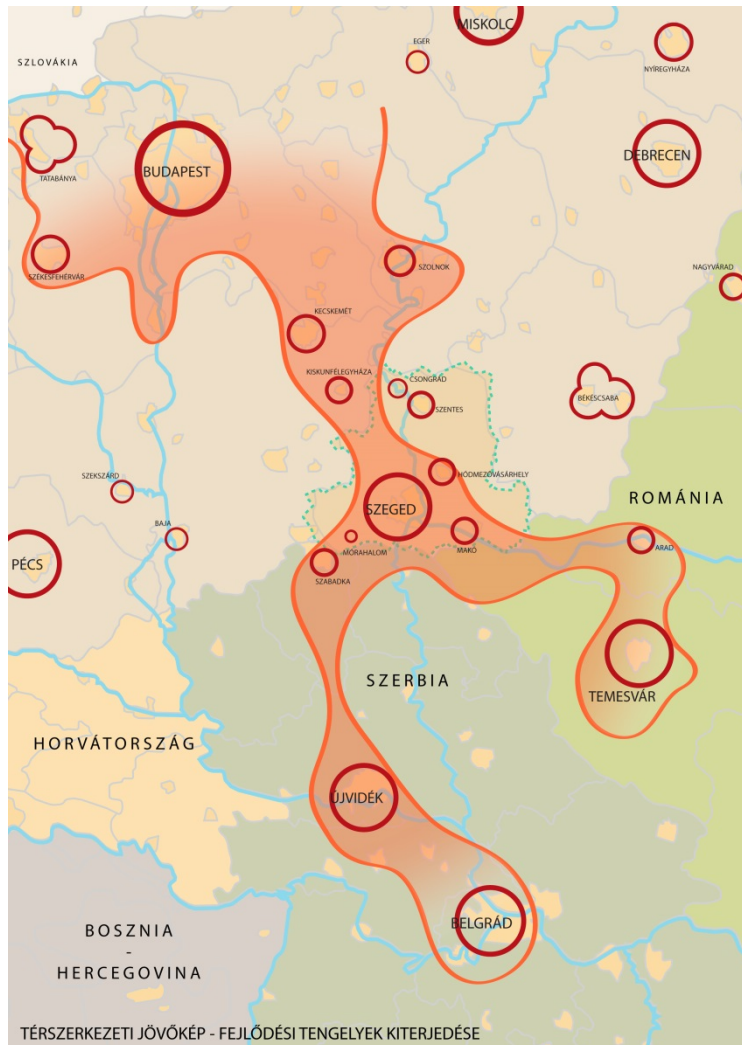
megerősítő kapcsolat

tervezett, fejlesztendő kapcsolat

Kelet-Közép-Európai szerepű településhálózati csomópont:

SZEGED-SZABADKA-(HÓDMEZŐVÁSÁRHELY-MAKÓ)-ARAD-TEMESVÁR ÉS TÉRSÉGE

900 ezer városlakó, 1 millió lakost meghaladó népességű régió egymástól 30-50 km-re fekvő városok új növekedési pólus egy vákuumtérségben?

Temesvár (330 ezer lakos)

makroregionális logisztikai központ, regionális repülőtér
dinamikusan fejlődő egyetem

Szeged (170 ezer lakos)

kiemelt jelentőségű európai folyosó elágazási pontja

Logisztika???

Európai Lézerközpont???

Egyetem???

Kelet-Közép-Európai szerepű településhálózati csomópont:

SZEGED-SZABADKA-(HÓDMEZŐVÁSÁRHELY-MAKÓ)-ARAD-TEMESVÁR ÉS TÉRSÉGE

HOL ÉPÜL MEG A FEKETE-TENGERT
AZ ADRIÁVAL ÖSSZEKÖTŐ VASÚT?

Országos feladatok 2020-ig

1. Szegedi nagyvasúti híd+átmenő főpályaudvar
2. Szeged-Szabadka európai színvonalú vasúti kapcsolat (Budapest-Szeged-Belgrád vasút)
3. M43-as kiépítése Aradig (Budapesttől Temesvárig vasúti kapcsolat)

SZEGED KÖRNYÉKI
VÁROSHÁLÓZATI CSOMÓPONT
NAGYTÉRSÉGI KAPCSOLATAI

VÁROSHÁLÓZATI
CSOMÓPONT

INTERREGIONÁLIS
KÖZÜTI FOLYOSÓK

NEMZETKÖZI
VASÚTI FOLYOSÓK

ÚTHÁLÓZAT

MEGYEHATÁR

ORSZÁGHATÁR

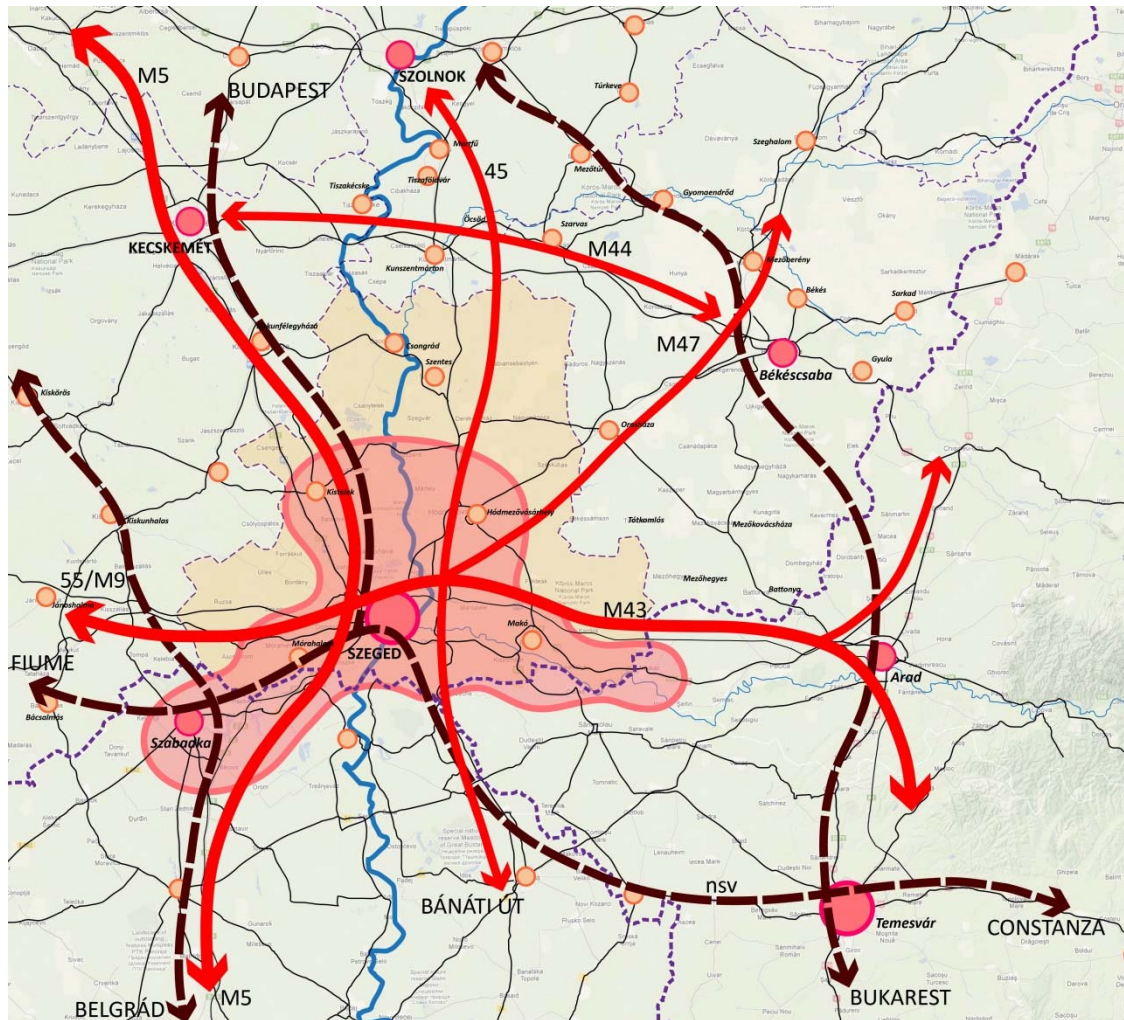
REGIONÁLIS SZEREPŰ
TÉRSZERVEZŐ KÖZPONT

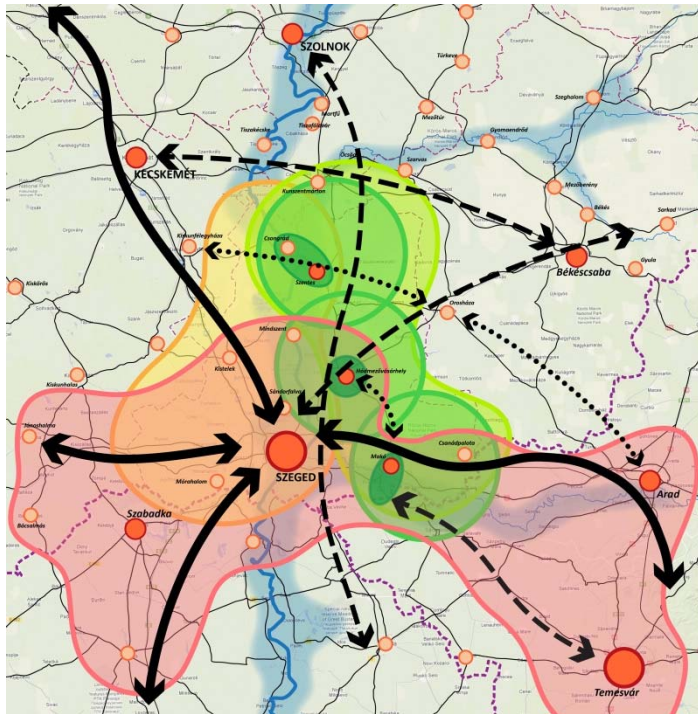
MEGYEI JELENTŐSÉGŰ
TÉRSZERVEZŐ KÖZPONT

TÉRSÉGI KÖZPONT

EDRS

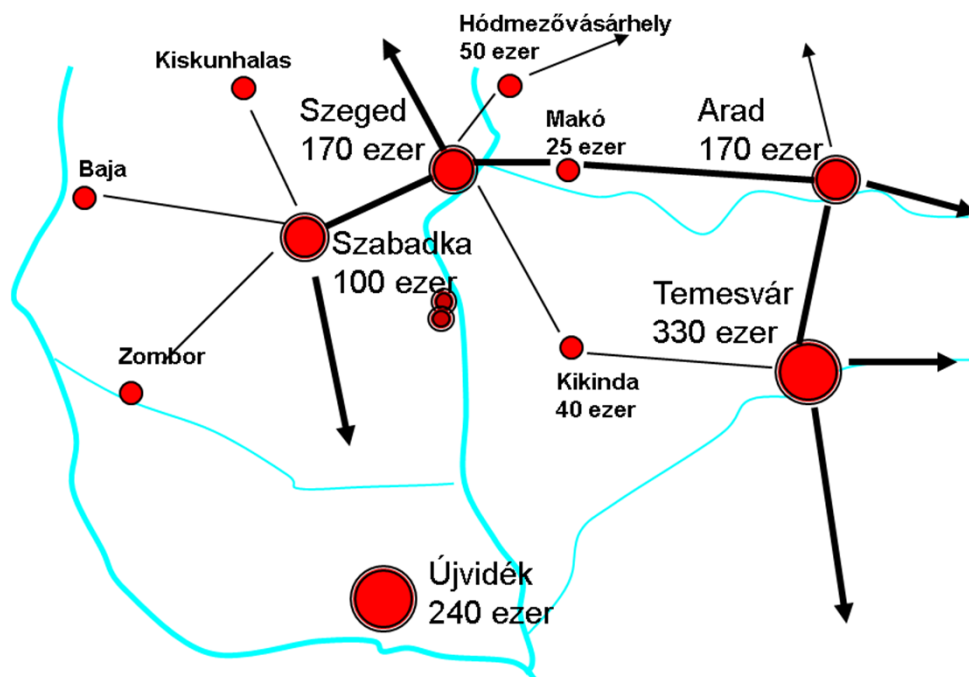

Kelet-Közép-Európai szerepű településhálózati csomópont:

SZEGED-SZABADKA-(HÓDMEZŐVÁSÁRHELY-MAKÓ)-ARAD-TEMESVÁR ÉS TÉRSÉGE

KELET-KÖZÉP-EURÓPA ÚJ TUDÁSRÉGIÓJA?

3-5 egyetem a Budapesti metropolisztérssel azonos nagyságú területen

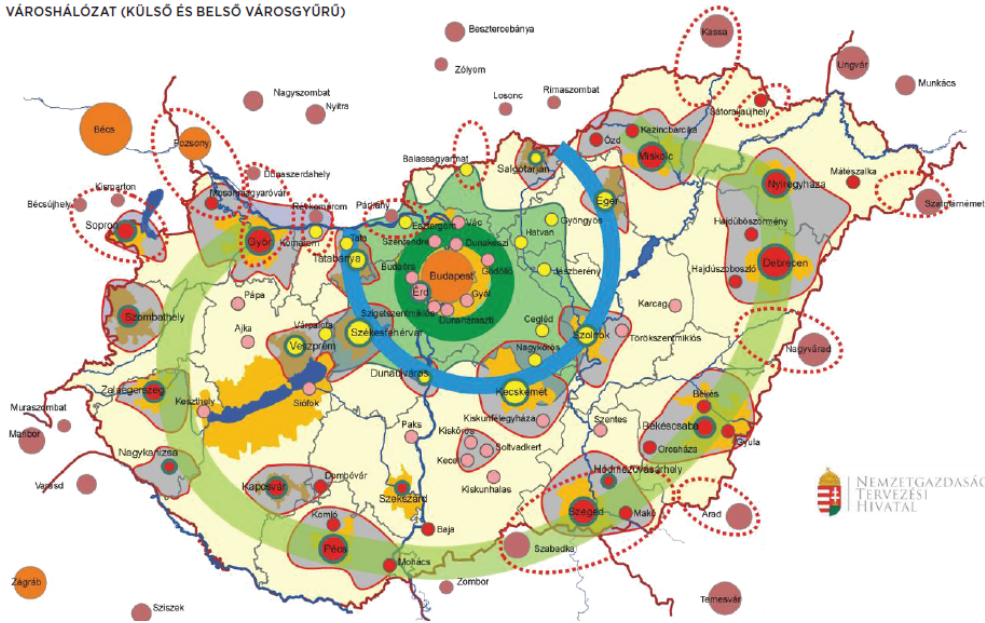
1. ELI megépítése Szegeden

2. Biopolisz szabad high- tech vállalkozási zóna kiépítése, betelepítés ösztönzése

3. Oktatási-kutatási programok összehangolása, összekapcsolása, közös stratégia

4. Tudásrégió intézményesítése

VÁROSHÁLÓZAT (KÜLSŐ ÉS BELSŐ VÁROSGYŰRŐ)

Interregionális szerepű településhálózati csomópont:

KECSKEMÉT-SZOLNOK-TÖRÖKSZENTMIKLÓS-NAGYKŐRÖS-CEGLÉD-ABONY VÁROSHÁLÓZATI CSOMÓPONT

300 ezer lakosú agglomeráció **lehetősége:**
kritikus tömegű munkaerőpiac, keresleti piac

Kecskemét

Nyugat és Dél-Kelet-Európát összekapcsoló közúti folyosón lévő növekedési pólus

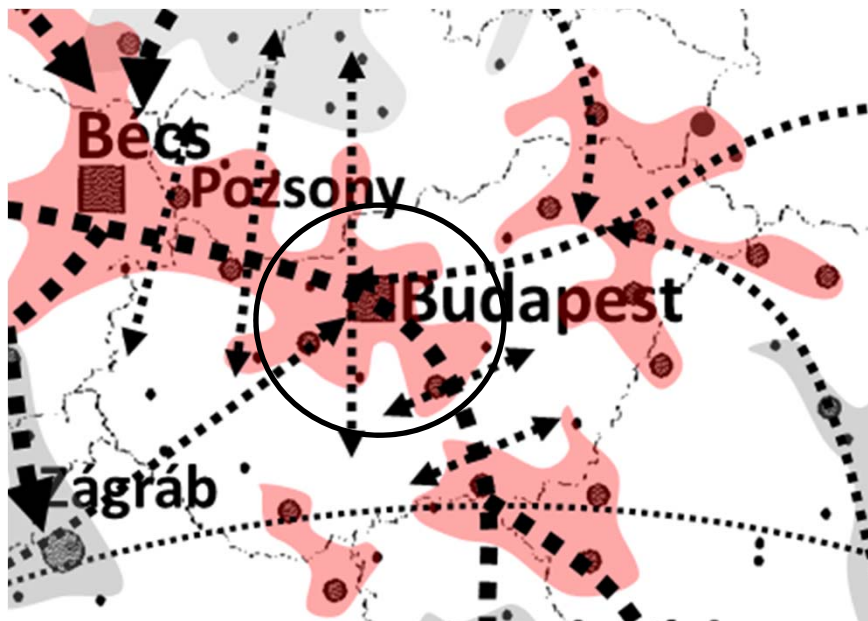
Cegléd-Szolnok-Szajol

Nyugat és Dél-Kelet-Európát összekapcsoló vasúti folyosón lévő kihasználatlan kapacitás

Európai szintű járműgyártás

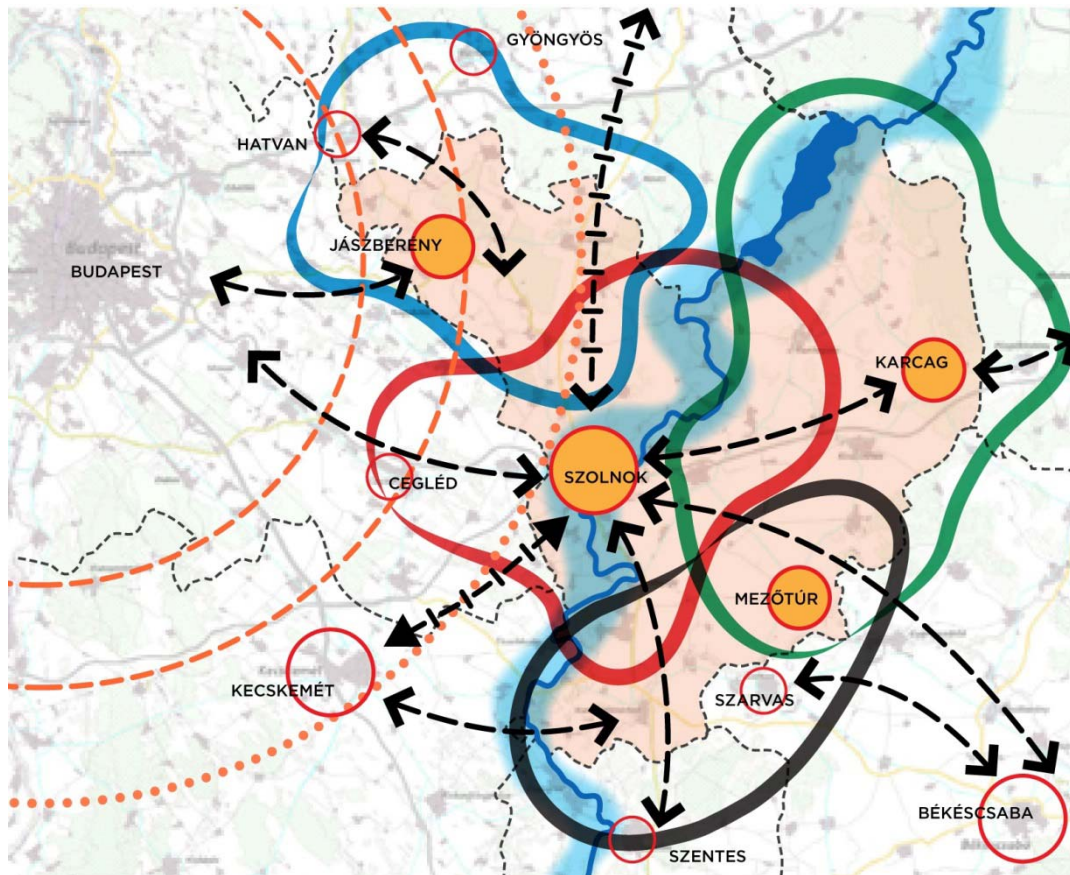
Zsugorodó Alföld

Klímaváltozás

Interregionális szerepű településhálózati csomópont:

KECSKEMÉT-SZOLNOK-TÖRÖKSZENTMIKLÓS-
NAGYKŐRÖS-CEGLÉD-ABONY VÁROSHÁLÓZATI
CSOMÓPONT

**MEGÁLLÍTHATÓ-E AZ ALFÖLD
LESZAKADÁSA?**

LESZ-E ALFÖLDI CSAPÁGVÁROS?

Országos feladatok 2020-ig

1. M8-as gyorsforgalmi út megépítése
2. V0 megépítése
3. Közép-Alföldi járműipari klaszter
4. Közép-Alföldi Főiskola
5. Közép-Alföldi élelmiszeripari HUB
6. Szolnok: Tisza-völgyi vízügyi innovációs és tudásközpont

—
SZOLNOK-
TÖRÖKSZENTMIKLÓS-
MARTFŰ NAGYVÁROS-
TÉRSÉG

—
TISZÁNTÚLI
MEZŐVÁROSOK:
NAGYKUNSAÉG -
TISZA-TÓ

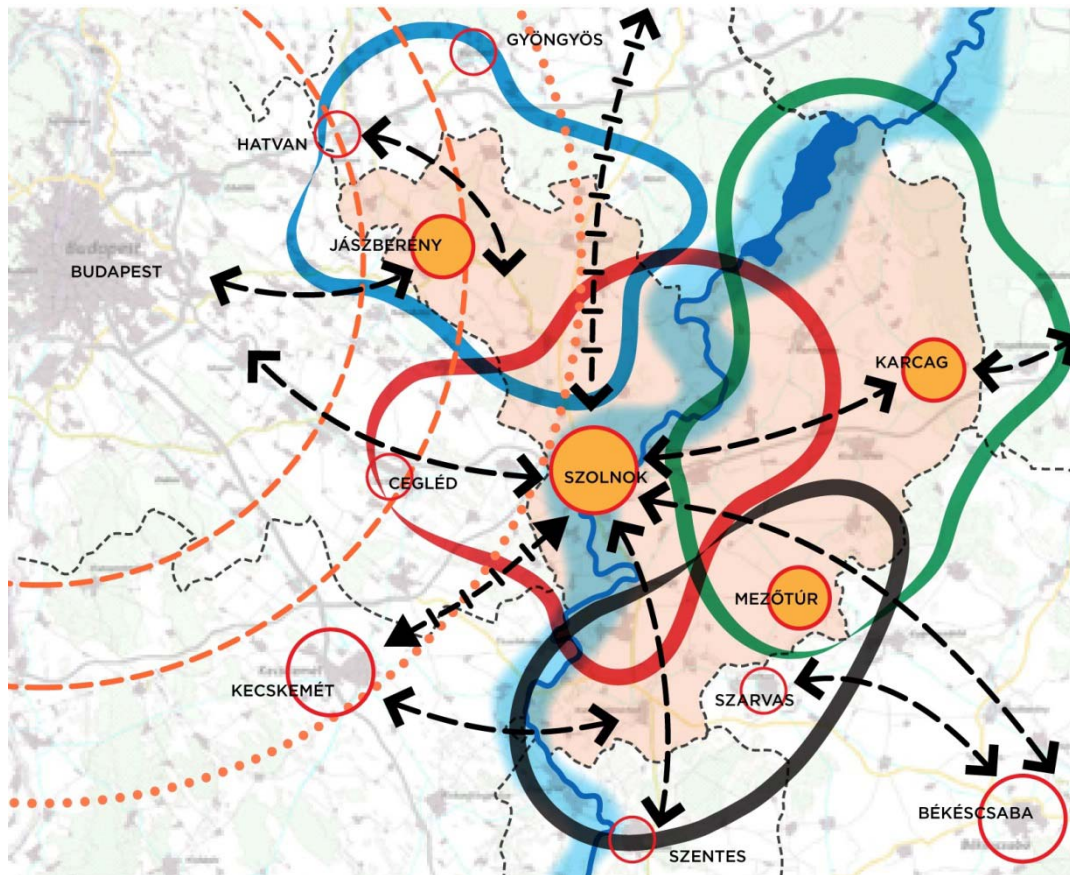
—
MEZŐTÚR TÉRSÉGE -
TISZAZUG

—
TISZAMENTI
"ÖKOSZTRÁDA"

—
JÁSZSÁG

Interregionális szerepű településhálózati csomópont:

KECSKEMÉT-SZOLNOK-TÖRÖKSZENTMIKLÓS-
NAGYKŐRÖS-CEGLÉD-ABONY VÁROSHÁLÓZATI
CSOMÓPONT

**MEGÁLLÍTHATÓ-E AZ ALFÖLD
LESZAKADÁSA?**

LESZ-E ALFÖLDI CSAPÁGVÁROS?

Országos feladatok 2020-ig

1. M8-as gyorsforgalmi út megépítése
2. V0 megépítése
3. Közép-Alföldi járműipari klaszter
4. Közép-Alföldi Főiskola
5. Közép-Alföldi élelmiszeripari HUB
6. Szolnok: Tisza-völgyi vízügyi innovációs és tudásközpont

—
SZOLNOK-
TÖRÖKSZENTMIKLÓS-
MARTFŰ NAGYVÁROS-
TÉRSÉG

—
TISZÁNTÚLI
MEZŐVÁROSOK:
NAGYKUNSAÉG -
TISZA-TÓ

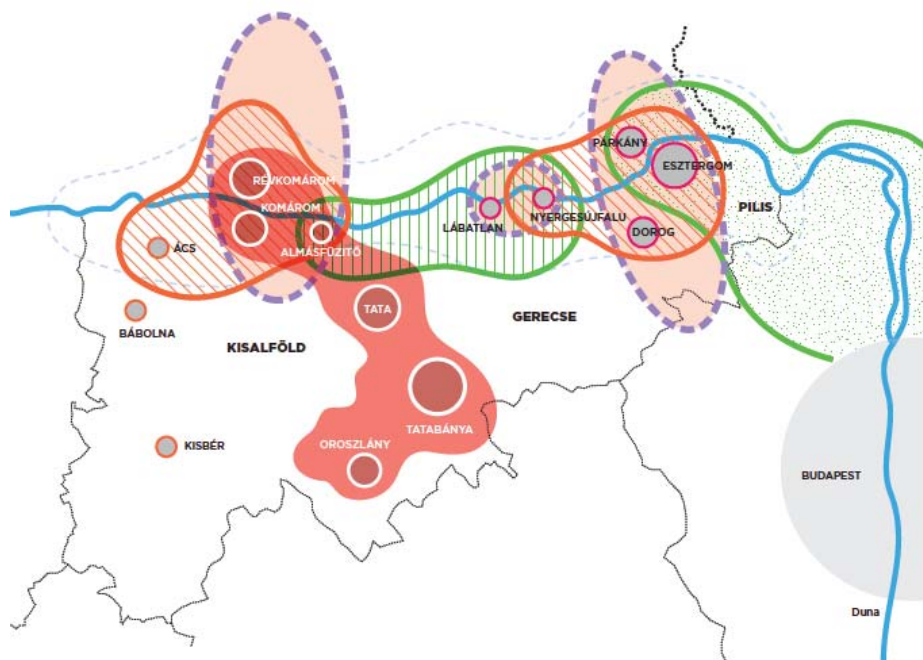
—
MEZŐTÚR TÉRSÉGE -
TISZAZUG

—
TISZAMENTI
"ÖKOSZTRÁDA"

—
JÁSZSÁG

Térségi szerepű policentrikus várostérségek

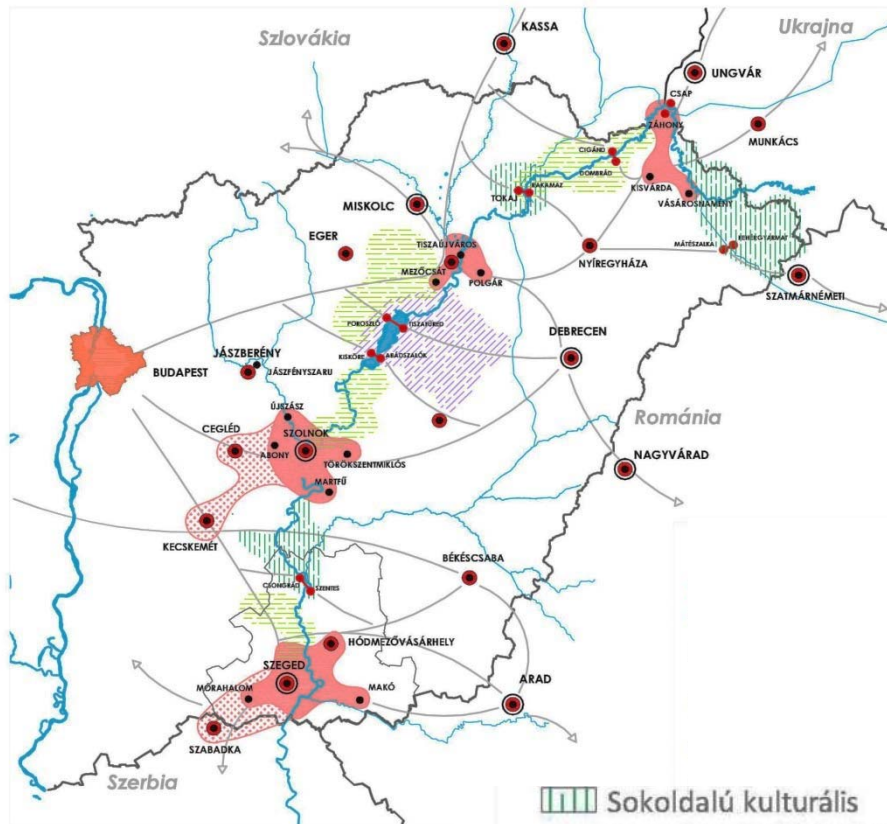
ESZTERGOM-KOMÁROM KÖZÖTTI DUNA MENTI TÉRSÉG

- Hídfővárosok térsége
- városhálózati csomópont
- Struktúraváltó térség
- Dunakanyar
- Ipari-logisztikai fejlesztések célterülete

Policentrikus vidéki térségek

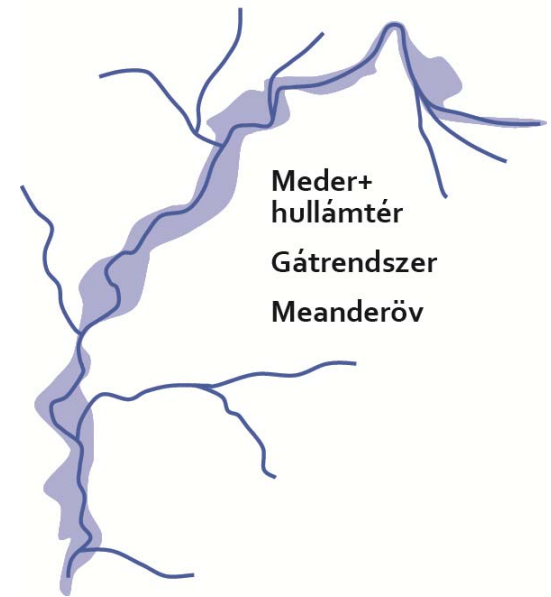
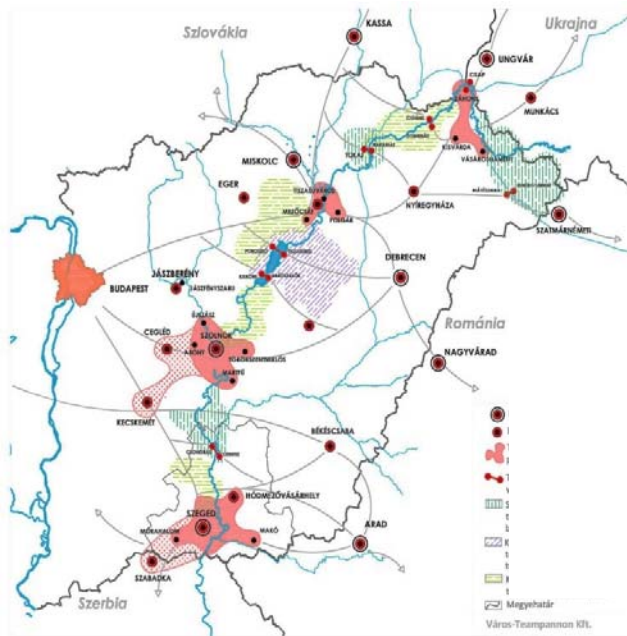
TISZA MENTI PÓLUSOK ÉS VÁROSPÁROK

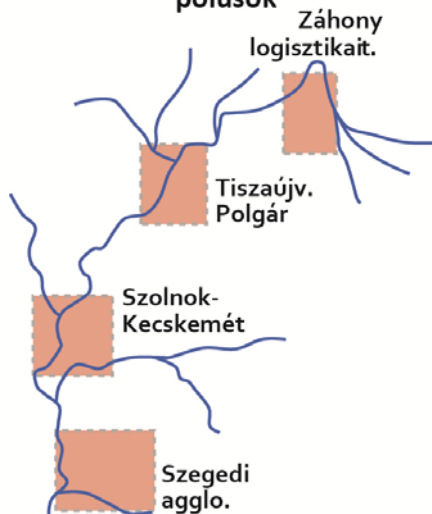
- Regionális központ
- Regionális alközpont
- Tisza menti pólustérség
- Tisza menti várospárok
- Sokoldalú kulturális természeti-táji értékekkel bíró tájközpontok térségei
- Kiemelt természetmegőrző turisztikai térség
- Komplex tájgazdálkodás ökoszigetei
- Megyehatár

Tisza stratégia

VÁROSHÁLÓZATI CSOMÓPONTOK, TISZA MENTI VÁROSPÁROK

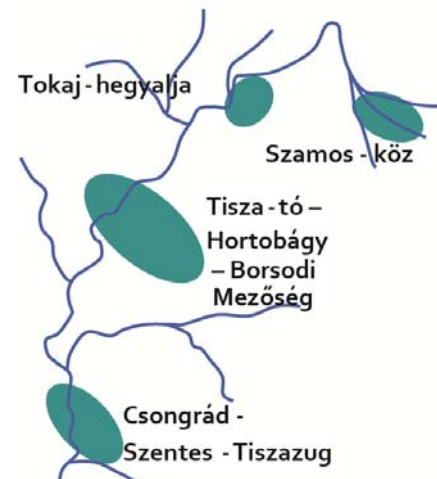
Tisza-menti pólusok

Tisza-menti kisvárosok

Jelentős turisztikai fókuszok

Komplex tájgazdálkodás központjai

Policentrikus vidéki térségek

TANYA-PROGRAM VAGY MEZŐVÁROS-STRATÉGIA?

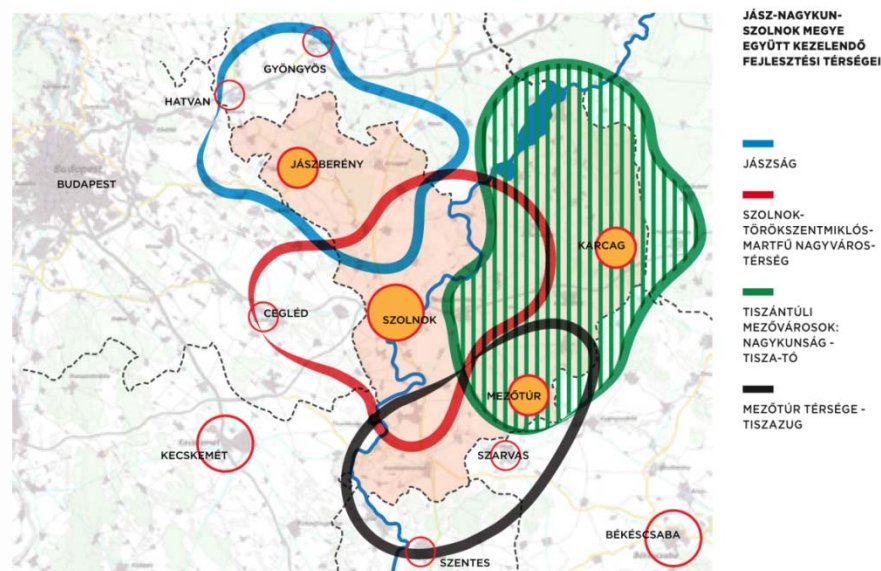
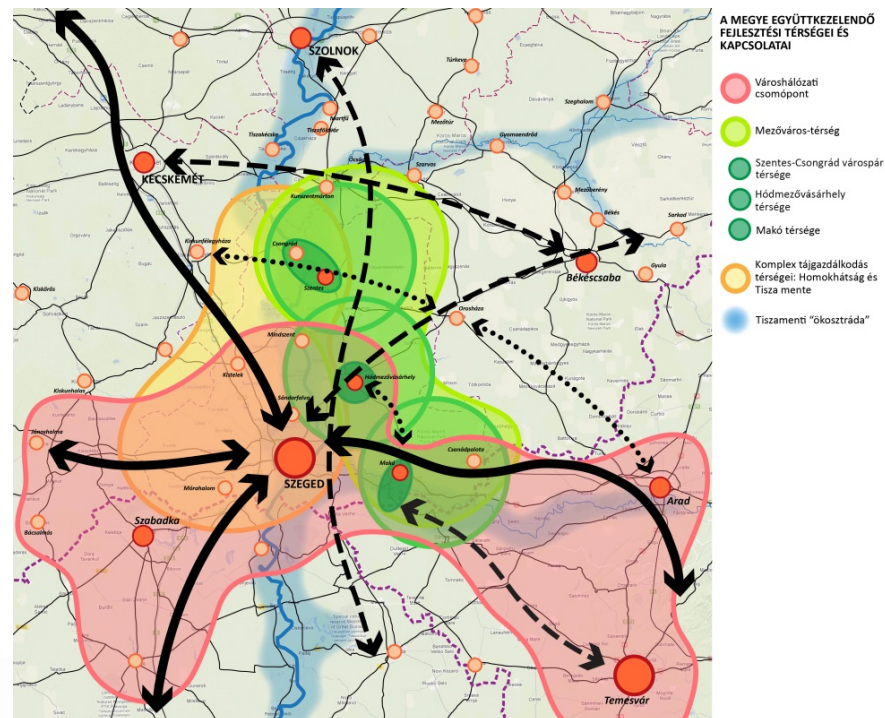
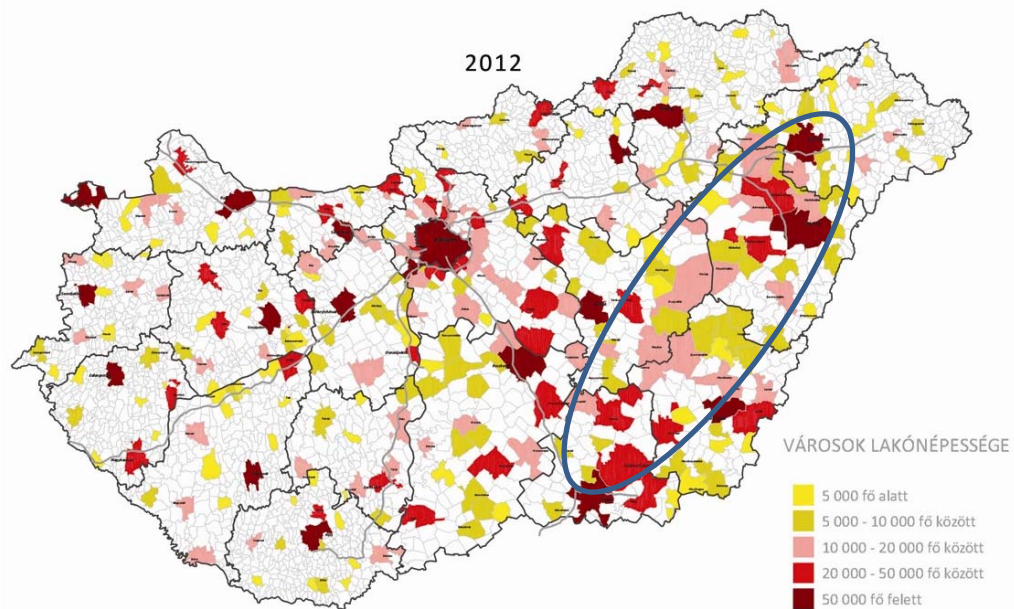
Drámai mértékben zsugorodó Tiszántúl, belső periféria

Közlekedési hálózat folyosókba rendeződése differenciálja az egykor „egyenlő” mezővárosokat

Város-vidék integráció sajátos mezővárosi karaktere

Városok közötti munkamegosztás, differenciált falusiasodás

2-4 mezővárosból álló együttműködő térségek

ETE, DUNA RÉGIÓ STRATÉGIA, KÖZLEKEDÉSI OP

határon átívelő policentrikus fejlődést erősítő nagytérségi infrastruktúrák prioritása
városhálózati csomóponton belüli központok között multimodális kapcsolatrendszerek
elérhetőségi feltételek javítása előbb, utána közintézmény-hálózat koncentráció

INTÉZMÉNYRENDSZER

önkormányzati együttműködés „kikényszerítése”: „policentrikus pályázatok”
térségi fejlesztési ügynökségek ITI, CLLD

ágazatok együttműködés „kikényszerítése”: integrált fejlesztések kizárólagossága
nem csak országhatáron, hanem megyehatáron, régióhatáron átnyúló fejlesztések is!!
adópolitika!!!!

TERVEZÉS

Nemzeti Közlekedési Stratégia

Funkcionális várostérségek

Érvényesítés a területrendezésben: készülő OTrT és törvénymódosítás

Területi szabályozási eszközök: *struktúratervezés beemelése a tervhierarchiába!!!*